

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiej Agencji Kolejowej za rok budżetowy 2013 wraz z odpowiedziami Agencji**

(2014/C 442/27)

WPROWADZENIE

1. Europejska Agencja Kolejowa (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ERA”) z siedzibą w Lille-Valenciennes została ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾. Zadaniem Agencji jest zwiększanie poziomu interoperacyjności systemów kolejowych oraz wypracowanie wspólnego podejścia do bezpieczeństwa celem stworzenia w Europie bardziej konkurencyjnego sektora kolejowego, o wyższym poziomie bezpieczeństwa ⁽²⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2013 r.; jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw ⁽⁵⁾:

- a) zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji ⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach;
- b) zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 220 z 21.6.2004, s. 3.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku II skrótkowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikami.

⁽⁵⁾ Art. 39 i 50 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemu nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2013 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

10. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE MECHANIZMÓW KONTROLNYCH

11. Poprawność informacji wykorzystywanych w prowadzonych przez Agencję postępowaniach o udzielenie zamówienia i ich dokumentowanie wymagają dalszej poprawy.

INNE UWAGI

12. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Agencję⁽⁸⁾ w skład jej personelu wchodzić mają:

- pracownicy tymczasowi zatrudnieni przez Agencję na okres nieprzekraczający pięciu lat, wybrani spośród fachowców z danego sektora na podstawie ich kwalifikacji i doświadczenia w zakresie bezpieczeństwa i interoperacyjności kolei,
- urzędnicy wyznaczeni lub oddelegowani przez Komisję lub państwa członkowskie na okres nieprzekraczający pięciu lat, oraz
- inni pracownicy wykonujący prace wdrożeniowe lub biurowe.

13. Na koniec 2013 r. w Agencji zatrudnionych było 136 pracowników tymczasowych. Rozporządzenie ustanawiające stanowi również, że podczas pierwszych dziesięciu lat działania Agencji pięcioletni okres może zostać przedłużony o kolejny okres nieprzekraczający trzech lat, jeśli jest to wymagane ze względu na ciągłość świadczenia usług. Do połowy 2013 r. Agencja korzystała z tej możliwości jako normalnej praktyki. Ponadto w okresie od września 2013 r. do marca 2014 r. Agencja ponownie zatrudniła (na okres ośmiu lat) czterech pracowników tymczasowych, których umowy z Agencją wygasły w 2013 r. po upływie maksymalnego, ośmioletniego okresu.

⁽⁷⁾ Art. 107 rozporządzenia (UE) nr 1271/2013.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie (WE) nr 881/2004, art. 24 ust. 3.

14. W 2013 r. Agencja, w porozumieniu ze swoją Radą Administracyjną i z Komisją, przyjęła nową decyzję, zgodnie z którą umowa z pracownikiem tymczasowym może zostać zawarta na czas nieokreślony. Podobne zapisy zawarte są we wniosku w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego Agencję, nie jest jednak jasne, czy i kiedy wniosek ten zostanie przyjęty przez Parlament i Radę.

15. Siedziba Agencji znajduje się w Lille i Valenciennes. Jak wskazał Trybunał w swoim specjalnym sprawozdaniu rocznym za rok budżetowy 2006, centralizacja całej działalności w jednej siedzibie mogłaby przynieść oszczędność kosztów. Mogłoby to również ułatwić zawarcie kompleksowej umowy w sprawie siedziby z państwem przyjmującym, co przyczyniłoby się do dalszego zwiększenia przejrzystości co do warunków prowadzenia działalności przez Agencję i jej personel.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

16. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku I.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Milan Martin CVIKL, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 8 lipca 2014 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK I

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2011	Poziom płatności w stosunku do środków budżetowych polepszył się w przypadku wszystkich tytułów, jednak dla tytułu III (wydatki operacyjne) pozostawał niski i wynosił 47 % (39 % w 2010 r.). Sytuacja ta stanowi naruszenie budżetowej zasady jednoroczności.	Zrealizowane
2011	Rozporządzenie ustanawiające Agencję określa maksymalne okresy zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych na czas określony rekrutowanych przez agencję spośród ekspertów z sektora kolejowego. Zgodnie z tymi przepisami Agencja będzie musiała wymienić połowę pracowników operacyjnych w okresie 2013–2015, co może spowodować istotne zakłócenia w działaniach operacyjnych Agencji ⁽¹⁾ .	W trakcie realizacji
2011	Istnieje możliwość poprawienia procedur rekrutacji stosowanych w Agencji w celu zapewnienia pełnej przejrzystości i równego traktowania kandydatów. Na przykład ogłoszenia o naborze nie zawierały informacji o wymaganej minimalnej liczbie lat wykształcenia wyższego lub studiów, co było stosowanym kryterium selekcji. Progi punktowe wymagane do zaproszenia kandydatów na rozmowę kwalifikacyjną i umieszczenia ich na liście rezerwowej, punktacja kryteriów wyboru, pytania na egzaminy pisemne i ustne ani też wagi związane z egzaminami pisemnymi i ustnymi nie zostały określone przed rozpoczęciem przeglądu kandydatów.	W trakcie realizacji
2012	Agencja zlikwidowała jednostkę kontroli wewnętrznej, a na jej miejsce powołała koordynatora ds. kontroli wewnętrznej. Kontroler wewnętrzny odszedł z Agencji. Istnieje niepewność co do tego, jak przewidziana w regulaminie finansowym Agencji funkcja kontroli wewnętrznej będzie realizowana w nowej strukturze.	Zrealizowane
2012	Agencja powinna wzmocnić istniejące mechanizmy kontrolne, aby zapewnić prawidłowe obliczanie i wypłacanie dodatków rodzinnych na podstawie kompletnych i aktualnych informacji.	Zrealizowane
2012	Agencja nie spełnia wymagań standardów kontroli wewnętrznej dotyczących ciągłości działania. Brak jest zatwierdzonych planów ciągłości działania i przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej w odniesieniu do systemów informatycznych.	W trakcie realizacji

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 881/2004, art. 24.

ZAŁĄCZNIK II

Europejska Agencja Kolejowa (Lille/Valenciennes)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu (art. 91 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<p>W celu wykonania art. 90 i z uwzględnieniem specyficznych aspektów transportu, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, ustanawiają:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wspólne reguły mające zastosowanie do transportu międzynarodowego wykonywanego z lub na terytorium państwa członkowskiego lub tranzytu przez terytorium jednego lub większej liczby państw członkowskich; b) warunki dostępu przewoźników niemających stałej siedziby w państwie członkowskim do transportu krajowego w państwie członkowskim; c) środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu; d) wszelkie inne potrzebne przepisy.
<p>Kompetencje Agencji (rozporządzenie (WE) nr 881/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady)</p>	<p>Cele</p> <p>Współdziałanie, w sprawach technicznych, we wdrażaniu prawodawstwa Unii zmierzającego do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — poprawy konkurencyjności sektora kolejowego, — wypracowania wspólnego podejścia do bezpieczeństwa europejskiego systemu kolejowego, <p>w celu przyczynienia się do stworzenia europejskiego obszaru kolejowego bez granic o wysokim poziomie bezpieczeństwa.</p> <p>Zadania</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie Komisji zaleceń dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> — wspólnych metod bezpieczeństwa oraz wspólnych wymagań bezpieczeństwa określonych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa kolei (2004/49/WE), — świadectw bezpieczeństwa i działań w zakresie bezpieczeństwa, — określania specyfikacji technicznych interoperacyjności, — kwalifikacji zawodowych, — rejestracji taboru kolejowego. 2. Wydawanie opinii dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> — krajowych przepisów bezpieczeństwa, — monitorowania jakości pracy jednostek notyfikowanych, — interoperacyjności sieci transeuropejskiej. 3. Koordynacja organów krajowych: <p>Koordynacja krajowych organów ds. bezpieczeństwa i krajowych organów dochodzeniowych (określonych w dyrektywie 2004/49/WE, art. 17 i 21).</p>

	<p>4. Publikacje i bazy danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sprawozdanie o działaniu systemu bezpieczeństwa (co dwa lata), — sprawozdanie z postępów we wdrażaniu interoperacyjności (co dwa lata), — publiczna baza danych dokumentów dotyczących bezpieczeństwa, — publiczny rejestr dokumentów dotyczących interoperacyjności.
<p>Zarządzanie</p>	<p>Rada Administracyjna</p> <p>Skład: po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego, czterech przedstawicieli Komisji, sześciu przedstawicieli odpowiednich sektorów zawodowych (bez prawa głosu).</p> <p>Dyrektor wykonawczy</p> <p>Mianowany przez Radę Administracyjną na wniosek Komisji.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament Europejski działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2013 (2012)</p>	<p>Budżet</p> <p>25,8 (25,8) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2013 r.</p> <p>Stanowiska w planie zatrudnienia: 143 (144)</p> <p>Stanowiska obsadzone na dzień 31 grudnia 2013 r.: 135 (139)</p> <p>Inni pracownicy: 15 (14)</p> <p>Łączna liczba pracowników: 150 (153), w tym wykonujący zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> — operacyjne: 116 (119) — administracyjne: 34 (34)
<p>Produkty i usługi w roku 2013</p>	<p>Działania następcze, modyfikacja tekstów, upowszechnianie i monitorowanie w związku ze wspólnym certyfikatem bezpieczeństwa.</p> <p>Ocena skuteczności i realizacji działań podjętych poprzez wspólny sekretariat sieci.</p> <p>Prace nad systemem wspólnego unijnego certyfikatu bezpieczeństwa.</p> <p>Wdrożenie wspólnego szablonu dokumentacji opartego na odpowiednich dyrektywach unijnych i zaleceniu Komisji 2011/217/UE (znanym jako zalecenie DV29), przeznaczonego do użytku państw członkowskich przy dokumentowaniu zastosowanej procedury udzielania zezwoleń.</p> <p>Zakończenie opracowywania prawie wszystkich technicznych specyfikacji interoperacyjności (TSI), mających zastosowanie do całej sieci kolejowej UE.</p> <p>Zdefiniowanie i skompilowanie dokumentu referencyjnego krajowych przepisów w zakresie autoryzacji taboru oraz klasyfikacja ich ekwiwalencji do celów wzajemnego uznawania.</p>

	<p>Sprawozdania na temat bezpieczeństwa kolejowego i interoperacyjności.</p> <p>Zalecenia dotyczące oceny bezpieczeństwa i sprawozdawczości w jego zakresie, w tym wspólnych wskaźników bezpieczeństwa i wspólnych metod oceny bezpieczeństwa, koordynacja działań organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i organów dochodzeniowych, a także sprawozdawczość na temat działania systemów bezpieczeństwa w państwach członkowskich.</p> <p>Zalecenia dotyczące przepisów w zakresie bezpieczeństwa, w tym ocena sposobu udostępniania krajowych zasad bezpieczeństwa oraz badanie transpozycji dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa kolei przez państwa członkowskie.</p> <p>Ustanowienie i prowadzenie szeregu rejestrów dotyczących interoperacyjności i bezpieczeństwa.</p> <p>Zapewnienie wytycznych, wsparcia i doradztwa sektorowi kolejowemu i państwom członkowskim w czasie wdrażania specyfikacji TSI dotyczących aplikacji telematycznych dla przewozów towarowych (TAF) i aplikacji telematycznych dla przewozów pasażerskich (TAP).</p> <p>Działanie w charakterze organu systemowego i kierownika kontroli zmian w ramach ERTMS (Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym); wydanie specyfikacji 3 wzorca ETCS; wspieranie Komisji w ocenie projektów ERTMS.</p> <p>Współpraca z Agencją Wykonawczą ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej w zakresie oceny konkretnych projektów ERTMS.</p> <p>Opinie techniczne dotyczące przepisów krajowych oraz monitorowanie pracy jednostek notyfikowanych.</p> <p>Sporządzenie oceny oddziaływania w odniesieniu do odpowiednich zaleceń.</p>
--	---

Źródło: Załącznik przekazany przez Agencję.

ODPOWIEDZI AGENCJI

11. Agencja przyjęła do wiadomości uwagę Trybunału i dokona przeglądu prowadzonych przez siebie postępowań o udzielenie zamówienia.

12–14. Agencja przyjęła do wiadomości uwagi Trybunału.

15. Agencja utrzymuje regularne kontakty z przyjmującym państwem członkowskim w związku z umową w sprawie siedziby. Dotychczas władze francuskie wyrażały jednak opinię, że zastosowanie ma tutaj Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów i że jest to wystarczające w przypadku Agencji.
